

روندها و رویکردهای یادگیری مشارکتی در محیط آموزش الکترونیکی

سیما امانی^{۱*}، زاهد امانی^۲، مهدی محمودی^۳

^{۱*} دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه پیام نور خوی، Amani.zahed.9394@gmail.com

^۲ کارشناسی ارشد دانشگاه پیام نور خوی، Amani.zahed.9394@gmail.com

استاداراهنما و استادیار دانشگاه پیام نور، mahmodi86@gmail.com

چکیده

این مقاله با هدف بررسی روندها و رویکردهای یادگیری مشارکتی در محیط آموزش الکترونیکی انجام گرفته است. رشد سریع و روز افزون فناوری اطلاعات و ارتباطات، منجر به دگرگونی عرصه های مختلف زندگی بشر، از جمله نظام های آموزشی، گردیده است. با مطرح شدن یادگیری الکترونیکی، به عنوان نمودی از نفوذ فناوری اطلاعات و ارتباطات به حوزه فرآیند یاددهی - یادگیری، مفهوم تعامل در فرآیند آموزش و یادگیری نیز دچار تحولات گسترده ای شده است. با ورود رایانه به زندگی انسانها و به موازات آن گسترش شبکه اینترنت، بسیاری از تعاریف و خدمات تغییر یافته و یا به سمت تحول بنیادی در حرکت است که هر روزه تاثیرات این دگرگونیها در زندگی روزمره ما بیشتر نمایان می گردد بدون تردید در عصر حاضر رشد و گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات بیشترین تاثیر را بر تولید و انتقال دانش و اطلاعات در سازمانها داشته است. در این میان با توجه به اهمیت بالای یادگیری مشارکتی در محیط آموزش الکترونیکی، بسیاری از سازمانها، دانشگاهها و مراکز آموزشی همواره به دنبال افزایش اثربخشی این نوع از یادگیری هستند. با توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات، یادگیری الکترونیکی به طور فزاینده نقش مهمی در آموزش و یادگیری ایفا می کند. در سالهای اخیر توجه زیادی به یادگیری در محیط آموزش الکترونیکی شده است. مطالعه حاضر با بررسی پژوهشها و منابع علمی مکتوب و غیرمکتوب داخلی و خارجی، با هدف به چالش کشیدن فضای محصور آموزش سنتی، محیط های یادگیری مشارکتی الکترونیکی را به عنوان محیطهای رضایت بخش در کسب یادگیری فراگیران مدنظر قرار می دهد یادگیری مشارکتی و تعاملی یکی از چالش های اصلی یادگیری الکترونیکی و رمز موفقیت این سیستم آموزشی محسوب می شود.

واژه های کلیدی

یادگیری مشارکتی، محیط آموزش الکترونیکی، یادگیری الکترونیکی، فناوری اطلاعات و ارتباطات.

مقدمه

استفاده روز افزون از فن آوری های نوظهور مبتنی بر شبکه، تحولات چشمگیری را در رویکردها و روشهای آموزشی عصر جدید به وجود

آورده است. یادگیری الکترونیکی یکی از پدیده های دنیای مدرن است که در عصر اطلاعات و در جامعه مبتنی بر دانش پا به عرصه وجود گذاشته و در تاریخچه کوتاه مدت خود از سرعت گسترش قابل ملاحظه ای برخوردار بوده است. نتایج پژوهش های انجام شده در زمینه یادگیری مشارکتی برخط امیدوار کننده بوده است. مطالعات انجام شده در این حیطه معمولاً پیامدهای مثبت را نشان می دهند. به عنوان مثال، نتایج پژوهش ها نشان می دهد هنگامی که یادگیرندگان با یکدیگر به یادگیری می پردازند، تواناییهای ذهنی سطح بالاتری را در خود توسعه می دهند [۱].

قرن بیست و یکم قرن حرکت جوامع به سمت دانایی محوری، مشارکت دانش و تحول در محورها و مفاهیم بنیادین زندگی از جمله آموزش و تعلیم و تربیت از لحاظ کمیت، کیفیت و سرعت ارائه میباشد. یادگیری الکترونیکی از شناخته شده ترین محیط های یادگیری و آموزش در عصر اطلاعات است که با فراهم ساختن محتوای آموزشی غنی علاوه بر کمک به تدریس و یادگیری در توسعه پایدار جامعه اطلاعاتی و نظام های آموزشی کشورهای مختلف نقش بسزایی ایفا میکنند. یادگیری الکترونیکی پیونددهنده فناوری و آموزش است. از سوی دیگر مسئله ارتقای کیفیت آموزش علوم پزشکی همواره مورد توجه بوده و روزه روز نیز اهمیت بیشتری پیدا می کند [۲].

با مطرح شدن یادگیری الکترونیکی، به عنوان نمودی از نفوذ فناوری اطلاعات و ارتباطات به حوزه آموزش و فرآیند یاددهی - یادگیری، مفهوم تعامل و مشارکت در فرآیند آموزش و یادگیری نیز دچار تحولات گسترده ای شده است در سالهای اخیر، یادگیری مشارکتی یک حیطه پژوهشی مهم در رشته تکنولوژی آموزشی بوده است در دهه های اخیر، تلاش های زیادی در کشور صورت گرفته تا روش های کلیشه ای و سنتی آموزشی جای خود را به روشهای تازه و بدیع و مبتنی بر نیازهای فردی و اجتماعی فراگیران دهد؛ آنان را خلاق و تولی دکننده علم و دانش، پرورش داده و دریچه های نوینی را در زمینه علوم و تکنولوژی در کشور بگشاید. صاحب نظران، آموزش را فرآیندی دو سویه و هدف مند می دانند که در قالبی به نام تدریس، یادگیری صورت می گیرد و یادگیری را نیز محصول نهایی فرآیند تدریس می دانند که به طور معمول، به صورت تغییراتی در ساختار شناختی، گرایش ها و توانش های یادگیرندگان